

Bijlage 1 - Achtergrondinformatie project binnenstedelijke waterberging Zwijndrecht

Aanleiding

Door klimaatverandering hebben we te maken met meer hevige regenbuien en nattere winters. De verwachting is dat dit in de toekomst nog meer gaat toenemen. Periodes van extreme regenval en overstromingen zullen elkaar afwisselen met periodes van droogte en weinig oppervlakte water. In Zwijndrecht hebben we dit in 2020 aan den lijve ondervonden. Op meerdere plekken was sprake van wateroverlast als gevolg van extreme hoosbuien. In veel wijken is het bestaande watersysteem niet berekend op de gevolgen van klimaatverandering. Veelal is het watersysteem aangelegd op basis van het klimaat tussen het jaar 1970 en 2000. Om beter voorbereid te zijn op de gevolgen van klimaatverandering, nu en in de toekomst, is het nodig om meer ruimte te creëren voor het opvangen en bergen van water. In een stedelijk gebied als Zwijndrecht wordt deze ruimte gevonden in de ontwikkeling van stedelijke waterberging en de aanleg van natuurvriendelijke oevers.

Naar aanleiding van de situatie in 2020 hebben de gemeente Zwijndrecht en het Waterschap Hollandse Delta gezamenlijk een inventarisatie uitgevoerd naar kansrijke locaties om water te kunnen opvangen en bergen. Uit deze inventarisatie zijn zeven geschikte locaties naar voren gekomen waar het mogelijk is om oevers te ontwikkelen tot stedelijke waterberging. Dit heeft geleid tot het project binnenstedelijke waterberging. Samen met het Waterschap zijn afspraken gemaakt over de uitvoering en financiering van het project. Deze afspraken zijn vastgelegd in een overeenkomst.

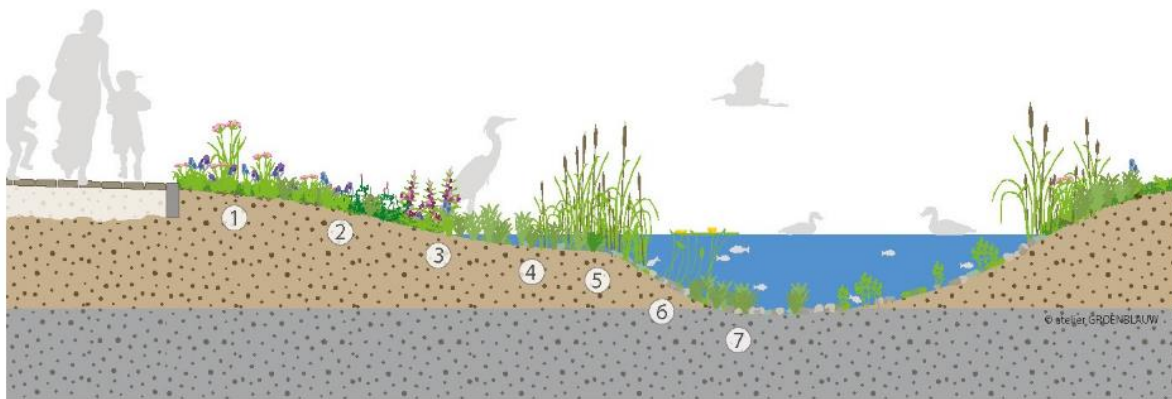
Waterberging en natuurvriendelijke oevers

Op de aangewezen locaties wordt meer ruimte gecreëerd voor het opvangen en bergen van water. Dit doen we door de watergangen aan te passen om meer water op te kunnen vangen. En door de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Een natuurvriendelijke oever is een geleidelijk aflopende overgang van land naar water. Deze oever vangt meer water op in nattere periodes en bevat meer oppervlakte water in droge periodes. De oever werkt hierdoor als een soort spons en is beter bestand om weersextremen op te vangen. Dit is niet het enige voordeel. Ook de biodiversiteit krijgt een flinke boost. Wanneer de overgang steil is biedt het geen leefruimte voor veel dieren en planten. Door het verloop geleidelijk te maken kunnen hier veel planten groeien die vervolgens weer een plek bieden aan verschillende dieren. Denk hierbij aan kleine waterdieren, vissen, amfibieën en vogels. In het ondiepe water groeien oeverplanten en onderwaterplanten. Deze planten dragen bij aan het verbeteren van de bijstand (en andere bestuivers) en de waterkwaliteit. Hoe meer de natuur haar gang kan gaan hoe beter de kwaliteit van het water zal zijn. Het water ziet er dan ook helderder uit. Een natuurvriendelijke oever geeft dieren en planten alle ruimte en er ontstaat een rijk en gevarieerd leven.

Naast de positieve effecten op de biodiversiteit dragen natuurvriendelijke oevers ook in positieve zin bij aan de beleving van de openbare ruimte. De natuur- en groenbeleving wordt versterkt. Bestaande bomen worden zoveel mogelijk behouden. Natuurvriendelijke oevers zijn daarnaast veiliger voor kinderen. De overgang van land naar water is minder steil waardoor kleine kinderen er minder snel in vallen en makkelijker uit kunnen komen als ze erin terechtkomen.

Natuurvriendelijke oevers vragen om een natuurvriendelijke manier van beheer en onderhoud. Zo worden de oevers minder vaak gemaaid om de planten en dieren zo min mogelijk te verstoren. Er wordt een uitgebreide flyer opgesteld met informatie voor bewoners en direct betrokkenen over het project, de aanleg van natuurvriendelijke oevers en de impact daarvan op de leefomgeving.

Onderstaande afbeelding geeft een beeld van hoe een natuurvriendelijke oever is opgebouwd.

Verschillende zones:

1. Planten voor bloemrijk grasland
2. Planten voor vochtige grond
3. Natte kruidachtige planten
- 4-5. Moerasplanten in dieper water
6. Drijvende planten
7. Onderwaterplanten